

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Nemzeti önvédelem.

Meg kell mozdulnia az egész országnak, mikor arról van szó, hogy az ország kormánya egy merőben hibás törvényalkotási művel a nemzet elidegeníthetetlen jogait akarja a hatalom kezére átjuttatni.

Arról van ugyanis szó, hogy Magyarország közigazgatási rendjében ezen a nemzeti akarat, vagy pedig a hatalmi mindenhatóság érvényesüljön.

Arról van szó, hogy a nemzet maga határozza el saját sorsát és maga rendezze be közigazgatási életének háztartását a saját akaratára szerint, vagy pedig akképp kívánja kiszolgáltatni a nemzetet a hatalomnak, hogy minden igazgatási ágazatban a hatalmi érdek diszponáljon.

Nagyon könnyű megértenie a nemzetnek, hogy a hatalmi mindenhatóság mennyiben korlátozza a nemzet elhatározási és cselekvési szabadságát. Nem kell hozzá semmi ördögösség annak megállapításához, hogy a hol a hatalom válik urrá a nemzeti akarat felett ott a közszabadság van a legteljesebben veszélyeztetve.

Az a javaslat a mit épen ez idő szerint tárgyal a képviselőház közigazgatási bizottsága — azt a veszedelmet idézi fel a nemzetre, hogy alkotmányos jogait gyakorlatától fosztja meg és az ország közigazgatási életének háztartásában a mindenkor hatalom vegye át a dirigens szerepet minden olyan közfunkciók végzésénél, a melyek a nemzet legsajátabb fejlődési érdekeivel függnek össze.

A nemzetnek csak a történelmi tanulságokat kell megértenie, s mindjárt tisztában lehet a felől, hogy akár a kormány, akár a miniszteri vagy esetleg főispáni omnipotencia legtöbb kárt épen a közigazgatási érdekeknek okozhat, mert épen ez érdekek határozzák el, hogy nemzeti fejlődés és konszolidáció munkája az arra hivatott tényezők által sikerrel végeztesse.

Ha érdekében áll a magyar nemzetnek, hogy a fejlődésnek legsajátabb feltételeit biztosítsa, akkor első sorban ellene kell szegődnie minden olyan kísérletnek, mely arra céloz, hogy épen eme feltételek konfiskáltassanak.

A kormány javaslata, midőn a vármegyék autonóm kormányzata helyébe a hatalmi mindenhatóságot akarja helyezni, tulajdonképpen arra akarja kényszeríteni a nemzetet, hogy alkotmányos jogait önként ruházza át a hatalomra és szolgáltatassa ki magát a hatalmi közegek önkényének.

Hát a nemzetnek erre az abdikációra magát elhatároznia nem szabad, ha csak azt nem akarja, hogy a nemzeti jogok egy tollvonással kitöröltesse a közigazgatási kormányzat köréből.

És mert a nemzetnek semmi oka nincs ez abdikációra — ezért kell sorompóba lépnie a kormány hatalmi tulajterjeszkedését célzó törekvései ellen.

Nem elég, hogy akár a képviselők, mint mandátárusok, akár a vármegyék képviselői felemeljék tiltakozó szavukat a kormány közigazgatási politikája ellen — itt az ideje annak, hogy a nemzet egyeteme kilépjen a cselekvés terére és vétőt mondjon a hatalom jogtipró kísérleteinek.

Erdélyszerte népgyűlések tartása van most czélba véve.

Nem kell kicsinyelni a népgyűléseket. Ez a valódi formája annak, hogy a nemzeti akarat a maga teljes épségében nyilvánulhasson.

Mihelyt a nemzet ilyen formákban jelenti ki a maga akaratát, mi nem hisszük, hogy akár a törvényhozás tisztával megbízott mandatáriusok, akár a kormány — a nemzeti akarat ilyenmő egyetemes nyilvánulásával szemben ki erőszakolni akarjon oly joglemondást, mely a végeredményében a hatalom mértéktelen felnövelésére és a nemzeti jogok feladására vezet.

Össze kell gyűlnie a nemzet fiainak népgyűlésekre. Meg kell értenie minden polgárral, hogy a közigazgatás reformja kész veszedelem a nemzeti érdekek nézve, s hogy a nemzet ezt a veszedelmet nem idézheti fel önként a maga feje fölé.

Tiltakozni kell egyetemesen úgy a kormány közigazgatási politikája, valamint az ellen, hogy a képviselők, mint a bizalom letéteményezése játékhassanak a kormány kezére.

A nemzet aztán magára vessen, ha egy reggelen arra ébred, hogy minden joga és közszabadsága a hatalom kezébe jutott, s az úgy él vele, a ahogy neki tetszik.

Politikai hírek.

A belügyminiszter titkos rendelete a főispánokhoz című közleményünkre vonatkozólag most újabb érdekes adatot kaptunk. Tudósítónk megmagyarázza az okot, a miért ezt a rendeletet szükségesnek tartotta kiadni gróf Szapáry Gyula belügyminiszter. Azt vette ugyanis észre Szalavszky államtitkár, a ki megyei kortesületében rendkívüli szimatoló gyakorlatot szerzett, hogy a főispánok egy része nem nagyon törődik a közigazgatási államosságának kérdésével és szabadon engedi folyni a vármegyeyi önkormányzat iránt éledő hangulatot. Több főispán azt sem titkolta el, hogy nem nagyon lelkesednek a javaslatért és csöppet sem bánnak, ha az sohasem emelkedik törvényerőre. Igaz, hogy a főispáni hatáskör kitágul, a mi a hatalomszomj embeireit kielégítheti; de az is igaz, hogy a mostani főispánok egésze sora a régi alkotmányos bástya alatt szivta magába a közügyek iránt való érdeklődést és nem birnak megbízhatni ezredéves közjogunkban gyökerező ez intézmény kftársával. E főispánoknak gyöngéd módon tudtukra adták, hogy a kormány figyelemmel kíséri maguktartását és a közigazgatás államossítása alkalmával történő nagy személyváltozásoknál számba fogja venni egy a buzgalmat, mint a közönyt, s még inkább a hidegséget és ellenszenvet.

A czár küldöttjei. Mint Bukarestből távirják a legutóbbi minisztertanács, melyen Károly király elnökölt, behatóan foglalkozott a bulgáriai eseményekkel. A király állítólag Florescu miniszterelnökkel szemben rosszalólag nyilatkozott arról, hogy Romániában megtérnek olyan bolgár emigránsokat, a kik részesei a szabad Bulgária ellen intézett agitációknak. Azt beszélik, hogy a király e nyilatkozata következtében a bolgár emigránsok főkolompasait már legközelebb kiutasítják Románia területéről. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a Felső-Moldova tájékán egyre nagyobb számban bukkannak fel az orosz regensek, a kik a czár küldöttjeinek mondják magukat. Ezek azzal hitegetik a parasztokat, hogy adómentes földeket kapnak az orosz kormánytól, ha Oroszországba akarnak kivándorolni. A liberális, de sőt a konzervatív újságok is folyton serkentik a kormányt, hogy vágja már végre valahára útját az orosz kormány üzelmeinek.

Népgyűlés Kolozsvárt a közigazgatás államossítása ellen.

(Első értekezlet.)

Kolozsvár, április 5.

Fájdalom, már közel vannak azok a szomorú napok, a melyeken országházunkban tárgyalás alá veszik azt a törvényjavaslatot, a melylyel a megyei közigazgatást, alkotmányunk ezer éves pálladiumát összetörni akarják.

Mindenki irtózik, minden igaz hazafi borzad ettől a merénylettől. Olyan dolog ez, mint mikor egy félig leláncolt stehetlenné tett óriás jobb kezét vágják le bizalmasává lett örei, hogy ne árthasson ellenfeleinek, ha valahogy valamikor teljes szabadságát vissza nyeri.

Szárnyait akarják ezzel szegni a sasnak, szívet akarják kitépni a nemzet testének, hogy ne legyen benne élet, ne lángoljon benne szeretet hazája, nemzete iránt.

Nem is lesz az országgyűlés háza országház, a mikor ez a törvényjavaslat oda bekerül, hanem siralomház!

Siralomháza lesz a magyar alkotmány, a melynek alapja, a melynek lelke volt ezer éven át a megyei önkormányzat és a melyet itt erőszakos halállal akarnak kivégezni.

Azt az alkotást, azt az intézményt akarják durván, erőszakosan kivégezni: a mely immár ezer éves, a mely szent, mint e hazá földje, a melyet a török százötven éven át tiszteletben tartott, a melyet az osztrák évszázadok át nem mert egyenesen eldisputálni, a melynek megőrzését, ápolását föltek királyaink mindannyiszor esküvel fogadták.

Az ösők, a kik száz halált viték át a csaták mezején, a kik hősieg ontották véruket szent hazánk, szabadságunk, alkotmányunk, és hagyományaink épségben tartásáért, ha most felébrednének, megvételssel és undorral eltelve fordulnának el az unokák könnyelmű játéktól a midőn az általuk vérrel kiküzdött és halálukkal pecsételte az unokákra örökség gyanánt testált szent hagyományt: a megyei önkormányzatot kártyára téve látják.

A háta borsózik minden igaz magyar, a mikor azokat a képtelen magyarázatokat olvassa, a melyekkel a subvencionáltak lapok az államossítást indokolni akarják. Mintha nem is Budapestről, hanem Bécsből huznák azért külön a subvenciót a miért nekünk elmagyarázzák, hogy a magyar nemzet érdeke kívánja, hogy Bécsnek tegyük meg ezt a szolgálatot.

Tegnap délután az Ellenzék szerkesztőségében előtervezet volt ebben a tárgyban. Az értekezlet népes volt. Nem pártfelfiak gyűltek össze, hanem magyarok adtak egymásnak találkozó, hazafiak pártkülönbség nélkül, hogy jaggadalmakat egymással közöljék, s a tervbe vett alkotmány rombolás felett gondolataikat kicseréljék, a merénylet lehet megakadályozása érdekében Benel Ferencz nyitotta meg az értekezletet röviden előadva a szönyegen levő tárgyat. Az értekezlet kimondotta, hogy nyíltan tiltakozni fog a kormányosítás ellen s ebből a czélből azon a napon, a mikor Kolozsvármegye gyűlést tart, impozáns, nagygyűlést rendez Kolozsvárt.

Felhívja a sajtó útján a megye különböző pontjain levő intéző férfiakat az akezióba lépésre, hogy a tiltakozás annál impozánsabb legyen.

A Kolozsvárt tartandó népgyűlésen Bartha Miklós, Ugron Gábor s a megyének még más intéző férfja is fog beszélni.

Az „Ellenzék” szerkesztőségében naponta délután 5-től a népgyűlésig a felmerülő ügyek elintézésére az intézők permanens gyűléseket tartanak.

A tervbe vett kormányosítás ellen minden törvényesen megengedett eszközzel küzdeni, az értekezlet kimondotta, hogy szent kötelességének tartja.

Bemutattattak és felolvastattak azután azok a buzdító és felbívó sorok, a melyek a megye különböző pontjairól a kolozsvári intézőkhöz abból a czélből küldettek, hogy a népgyűlés eszméjének fogantatása mielőbb tétessék napirendre. Az értekezlet éljenzés mellett vette ezeket tudomásul. Több részlet beható megvitatása után az értekezlet 6 órakor eloszlott.

X.

A közigazgatási reform.

Bpest ápr 4

A közigazgatási bizottság mai ülésén több apróbb módosítás közt elvi jelentőséggel bírt az mely a hivatalnokok felelősségére vonatkozott. A bizottság mai tárgyalása 1 órakor ért véget, s a legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor Tisza Lajos gróf elnökle alatt folytatta a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről szóló javaslat részletes tárgyalását. A tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet észrevétel nélkül való elfogadása után következő a 17. §.

Tibád Antal az érdekeltségű esetek oly általánosságban való kiterjesztését, minőt ezen a közigazgatási tisztviselőkre kontemplál, nem találja helyesnek és azért a § kihagyását kéri.

Tisza István a §. fentartását óhajtja azzal, hogy e „vitas”, vétessék be a szakasz első alineájába az „ügyben” szó elé. Az

első bekezdés végére tétessék: „a nagyobb kar vagy veszély elhárítására netalán szükséges rendőri intézkedéseket azonban ilyenkor is megtenni tartozik.” A második bekezdésnél ki volna fejezendő az, hogy érdekeltségi eset felmerülte alkalmából az illető tisztviselő az érdekeltségi esetet tartozzék felettes hatóságának bejelenteni.

Szederkényi Nándor szintén kihagyandónak tartja a szakaszt.

Holló Lajos helyesnek találja, ha a szakaszba a kivételek megállapíttatnának, melyekben a közigazgatási tisztviselő nem járhat el.

Szalavszky Gyula államtitkár Tisza István módosításához hozzájárul.

Vadnay Andor a következő módosítást ajánlja. A 17. §. első sorában e szavak »nem járhat el« hagyassanak ki s a bekezdés végére tétessék e szavak: »hivatalos eljárás megkezdésekor felettes hatóságot haladéktalanul értesíteni tartozik.« A második bekezdésnél e szavak után »Erdekeltségi eset felmerülte alkalmával« tétessék e szavak »a felettes hatóság bírálja el, hogy« stb.

Perczel Dezső ajánlja, hogy a 17. §-hoz vétessék fel az első bekezdés után 2-dik bekezdéssel: »Oly esetekre, melyekben a tisztviselő hivatalból törvény vagy felsőbb rendelet alapján jár el, e rendelkezés nem terjed ki.«

Dárdai Sándor előadó ezen szakaszra vonatkozólag azon nézetben van, hogy az albizottság tudná leghelyesebben korrigálni, mert szorosan összefügg a hatáskör kérdésével. Azon esetben, ha érdekeltség fennforog vagy nem, első sorban más nem ítelhet, mint maga az eljárásra hivatott közeg, éppen e szempontból nem tartja elfogadhatónak Vadnay Andor indítványát.

Gulner Gyula a következő módosítást teszi: a második sorban ezen szó »vagy« töröltessék s e helyett tétessék »ugy szintén magán feleket érdeklő vitás ügyben, kivéve a sürgős intézkedésnek szükségét, melyben« — a szöveg 1-ső bekezdésének többi része maradjon.

Miklós Gyula a szakasz második bekezdését ekként kívánja módosítani: »Ha érdekeltségi eset merül fel, köteles az illető tisztviselő az előzetes intézkedéseket megtenni és az érdekeltség esetét azonnal hivatalból az illető közvetlen felettes hatóságnak bejelenteni, mely esetben« . . . stb.

Gróf Szapáry miniszterelnök: A beadott indítványok végleges szövegével az előadó volna megbízandó, mégis azzal az utasítással, hogy a proponált »vitas« szó ne vétessék be a szakaszba. Azután elvileg meg kellene állapodni ama kivételekre nézve, melyek megállapítandó volnának. Ilyen elvi eset három van. Az első „a közérdek”, második „veszélyeztetett közérdek esetén”, a harmadik, hogy a főispán eszközölje, a kiküldetést, és ne a felettes hatóság.

A bizottság szakaszának ily értelemben való szövegezésével az előadó bízza meg.

Dárdai Sándor előadó ajánlja, hogy a 18. §. a 21., 22., és 23. §-okkal együtt tárgyalassák.

A bizottság hozzájárul az indítványhoz. A 19. §-nál Gulner Gyula a „szerves” szó kihagyását kéri.

Miklós Gyula elfogadja Gulner módosítását s ajánlja a szakasznak következőképpen való kiigazítását: »Addig, míg a közigazgatási hatóságok hatáskörö törvény által szabályoztatni fog, a jelen törvény és az ezen törvény által nem módosított törvények és rendeletek mérvadó.«

A bizottság a 19. §-t Gulner Gyula és Miklós Gyula módosításával fogadja el. A 20. § az albizottsághoz utasítatik.

Következik a 18. 21. §-ok. A 18. §-nál Miklós Gyula ajánlja, hogy a szakaszból ez a szó: »egyéni« hagyassék ki s tétessék helyette: »személyes.«

Vadnay Andor a szakasz harmadik bekezdésének e kifejezése: »alaptalanul perlekedők« helyett ajánlja a »konok perlekedők« kifejezést.

Tibád Antal helyesli Vadnay módosítását, mert a konokság magában foglalja a mala fideset míg az alaptalanság igen sok esetben jöbízsemségen is felemlíthetnek a szakaszban.

Gulner Gyula az esetben, ha Tibád abbeli óhaját, hogy a főispán külön is megneveztesse, a bizottság nem teljesítene, úgy kéri, hogy törvényig legalább hivatkozzák a 28. §-ra, mert ha ez nem történne meg, homályban hagyja a főispán állását.

Hosszabb eszmecsere után a bizottság a 18. §-ra vonatkozólag elfogadja Miklós Gyula indítványát, mely szerint az »egyéni« szó a »személyes«-sel fog felváltatni.

A 21. § első bekezdésének három utolsó sorát a bizottság törölésbe hozza, egyuttal eljéti Tibád Gulner és Holló módosítását fogadja el, mely szerint az »alaptalanul«, szó helyett »konok« tétetik.

A 22. §-nál Dárdai Sándor előadó a következő újabb bekezdést ajánlja: Ha a tisztviselő illetékes meghagyásból s a szerint járt el, a kártérítés iránt az vonandó felelős-

segre ki a törvénytelen cselekvést elrendelte.

Gróf Apponyi Albert a következő módosítást adja be, a mely a szakasz végéhez volna toldandó: »Az alárendelt tisztviselőnek büntetőjogi felelősségét ezen szakasz rendelete nem érinti.«

A bizottság Dárdai Sándor módosítását egyhangulag, Apponyi Albert grófét pedig két szótöbbséggel fogadtatott el. A 23. és 24. §-t észrevétel nélkül fogadta el.

A 25. §. hosszabb eszmecsere után a következő szövegezéssel fogadtatott el: »Mind a vármegyében« vármegyeyi közöny« létesítendő, a közérdektől hivatalos közlemények a járási és községi hatóságokkal a »a vármegyeyi hivatalos közöny« útján közlendők. Hogy ezen hivatalos közönyben mely k zlés vétessék fel és mily módon küldessék szét a járási és községi hatóságoknak, az az ügyrendben lesz megállapítandó.«

A 26. §-t Tibád Antal stílárís módosításával fogadta el a bizottság.

A 27. §. é zrevétel nélkül való elfogadásával a bizottság letárgyalta a törvényjavaslat 1-ső fejezetét. A korábbi megállapodás szerint a II. fejezet a kiküldendő albizottsághoz utasítatik s így a bizottság legközelebbi ülésében, mely gróf Apponyi felszólalása folytán kedden délelőtt 10 órára tűztetik ki, a törvényjavaslat III. fejezetét fogja tárgyalás alá venni.

Az illetéktelen keresztelések.

Az illetéktelen keresztelések ügyében a N. Fr. Pr.-nek Budapestről a következőket írják: Az illetéktelen keresztelések kérdése ugyanabban az állapotban van, minő volt a legutóbbi képviselőházi tárgyalás idején. A római bimbokni kollegium előterjesztette javaslatát a pápának, s a szentszék nem fog késlekedni azzal, hogy határozatát alkalmas uton közölje a magyar kormánnyal. Ez utóbbinak álláspontja az, a mi volt; a kormány kívánja a 68-diki törvény végrehajtását, s e végből adta ki a februáriusi rendeletet. Ha a klerus tagjai a rendelet végrehajtásában az egyház alapelveivel szemben való lelkiismereti kötelesség megsértését látják, a kormány erre ismeretes javaslatában figyelemmel volt, a nélkül, hogy álláspontját elhagyja volna. A szentszék dolga az, hogy e fölött nyilatkozzék, s azt hiszik, hogy hazározata nem soká késik. E tárgyban nem folynak hosszadalmas tárgyalások Rómával, s mint az illetékes tényezők tudják, Róma sem akarja a kérdést halasztani. Ha a szentszék határozata az lesz, hogy a rendelet lelkiismereti kényszerrel van a lelkesekre, a kormány határozatahoz képest javaslatot terjeszt majd a képviselőház elé az anyakönyvek államossítása tárgyában.

A kormánynak eddig nem volt oka arra, hogy az anyakönyvek államossításának kérdésével részletesebben foglalkozzék, s hogy elhatározza azt, vajjon az államossítás csak a vegyes házasságok anyakönyveire, vagy általában az anyakönyvekre terjedjen ki. Az esztergomi primási állást a kormány semmi esetre sem fogja betölteni addig, a mig ez a kérdés el nem dől, nehogy a magyarországi katolikusok jövőendőbeli feje kénytelen legyen abban állás foglalni.

A kormány garanciákat is akar arra, hogy a kinevezendő primás a megalkotandó helyzetre nézve teljes hozzájárulását kijelentse. Eltekintve a vagyonjogi és személyi kérdésektől, a primás kinevezését ez a függőben lévő egyházpolitikai kérdés is késlelteti. — A Pol. Corr. értesülése szerint az illetéktelen keresztelések és a primási széknek Budapestre való áthelyezése ügyében a római szentszékhez rendes információk mennek, de ez mindaddig tartózkodik a nyilatkozat tételétől. Anynyi bizonyos, hogy minden Rómából érkezett kérdésre oly értelmt válasz adatott, a mely arra a meggyőződésre vezet, hogy a kormány mindkét kérdésben változtatlanul megmarad álláspontján. Ha tehát Rómában ki akarják kerülni a konfliktust, akkor csak azokra a módzatokra nézve küzdehet tárgyalásokat, melyek mellett a kormány követelési megvalósítandók lesznek.

Az országos gazdasági egyet s az államossítás.

Bpest. április 4.

Abból az alkalmából, hogy a közigazgatási törvényjavaslat a megyey gazdasági feltügelyői állás létrehozását tervezi, mozaigol indult meg az orsz. magyar gazdasági egyet kebelében, mely ez állásokkal együtt a közigazgatásba bevonni óhajta a gazdasági érdekképviseletet is, mely mielőbb szervezendő volna. Az állami szakszerű ellenőrzés a gazdasági ügyekben és a gazdák társadalmi működésének rendezése már régi óhaja irányadó körünknek s most az orsz. magyar gazdasági egyet egy felirattal fog a képviselőház elé járulni, melyben:

1. Egy a mezőgazdaságról szóló törvény mielőbbi életrehívását szorgalmazza s ennek

keretében a gazdasági érdekképviselet szervezését kéri. A szervezet alapjául szolgáljanak a már létező gazdasági egyletek, alakulások továbbra is a szabad társulásnak hagyatván fel, de legyen egyöntetű alapszabályuk, működési körük, hozzanak egymással kapcsolatos és gyakorolja az állam a gazdasági felügyelő útját az ellenőrzési jogot.

2. Hozzá a gazdasági egyleteket már az új közigazgatási törvényben szerves kapcsolatban az állami közigazgatással. A kapcsolatot a járásokban vegye kezdetét a járási tanács útján melybe a törvényjavaslat 203. szakaszában felsorolt tagokon kívül legyen joga a már létező esetleg létrejövő járási gazdasági egyletek ezek hiányában a megyei gazdasági egyletnek képviselőt küldeni. Hasonló szerves összeköttetés hozassék létre a megyei gazdasági egylet és a közigazgatásnak a gazdasági ügyekkel foglalkozó felsőbb fóruma, a közigazgatási bizottság gazdasági szakosztálya között, melybe minden megyei gazdasági egylet két képviselőt küldhessen. Szervezen a földművelési miniszter egy orsz. gazdasági tanácsot, melynek tagjai közé az orsz. gazd. egylet is küldene képviselőket.

3. A közigazgatási törvényjavaslat 28., 68., 69., 70., 71. és 72. szakaszai szerint tervezett gazdasági felügyelői állás hatásköre kiszélesítessék s ez állás önálló hatáskörrel ruháztassék fel és a) a főispánnak legyen alárendelve s tartozzék a szakfőnökök közé; b) kinevezést ne a földművelési miniszter, hanem ennek javaslatára a király eszközölje.

4. Gazdasági felügyelőül csak a javaslat 69. szakaszában körülírt képességgel egyének legyenek alkalmazhatók s csak átmenetileg legyenek érettségig tett egyének is kinevezhetők, csak addig azonban, míg a gazdasági akadémiákat újjászervezik.

5. Kéri az egylet a képviselőházat, hogy gazdasági akadémiákat a környéken körvonalozott irányban a magasabb gazdasági képzés céljainak megfelelő átalakítását illetőleg intézkedjék.

E tárgyban az orsz. magyar gazdasági egylet e hó 6-án, hétfőn délelőtt 10 órakor értekezletet tart a Köztelken, melyen a főlirat szövegét fogják véglegesen megállapítani.

Bolgár dolgok.

A „Kölnische Zeitung“ jelenti Szófiából: Ferdinánd fejedelem, Klementina hercegnő és a Grekov leveleket kaptak, melyekben halálánl fenyegetik őket.

A fejedelmet és anyját felszólítják, hogy április hó folyamán távozzanak az országból, mert a nemzeti párt elhatározta, hogy a „svábokkal“ rövid úton fog elbánni. Grekovot felszólították, hogy állását hagyja el, és kijelentik, hogy Stambulov valamennyi pártit meggyilkolják. A hatóságok nyomozták a levelek íróját és meg is találták azt Sorukov orosz főkonzulátus kasszárjájában. Sorukovot a külügyminiszterium intervenciójára a német főkonzulátus közvetítésével le tartóztatták.

Az „Agence Balcanique“ jelentése szerint megerősített nyér az a hír, hogy Ferdinánd fejedelem és Clementina hercegnő az utóbbi napokban szófiai postabélyeggel ellátott leveleket kaptak, melyekben halálánl fenyegetik őket, ha nem távoznak az országból. Épugy Grekov külügyminisztert is halálánl fenyegetik, ha állásáról nem lép vissza.

A fenyegető levelek írójaként az orosz diplomáciai ügyvivőség egy volt kasszárjáján vették gyanúba. A levelek nagyon jó papírral vannak írva. P. B. kezdőbetűk vannak rajtuk, melyeket az orosz ügyvivőség volt titkára, Bogdanov név kezdőbetűjének tartanak.

A vonások ugyanazok, melyekkel az

említett kasszárják egy annak idején lefolyt periratai közt talált levelei írvák; végre a fenyegető leveleket az orosz ügyvivőség közlelőben levő szekrényben találták. Bjelek alapján — mint az „Agence Balcanique“ tovább megerősíti — „diplomáciai lépéseket tettek és a gyanús kasszárját az orosz ügyvivőség épületében felügyelet alatt tartják.

A felhivatalos „Nord“ írja: Néhány magyar és angol lap kísérletet tesz, hogy Oroszország nevével kapcsolatba hozza Belcevet meggyilkolásával. Ez az insinuáció sokkal alávalóbb, semhogy cáfolatot érdemelne és csak azokra hárul vissza, a kik ilyen gyanúsításokkal élnek. A „Nord“ végül magát Stambulovot gyanúsítja azzal, hogy ő a gyilkosság értelmi szerzője.

Belcevet meggyilkoltatása ügyében erősen folytatják a vizsgálatot, pozitív dolgot még nem tudnak ugyan, de mindenképpen azt lehet következtetni, hogy aljas összeesküvésnek jöttek nyomára, mely Bulgária jelen állapota ellen irányult.

Katonai-affaire Baján

Baja város polgármesterének Drescher Edének régen húzódó lovasági ügye két huszártiszttel kinos affairt idézett elő, melyben a katonáknak jutott ki az a szomorú szerep, hogy megbontsák a város társadalmi békéjét.

Az ügy egész sorozatát vonja maga után a párbajoknak s szálai elhúzódnak a fővárosba, hol most a bajai polgármester egyik segédjétől Szohner Antaltól kérték lovasági elégtételt a tisztek, kik a polgármesterrel szemben ezt addig huzták halasztották, míg nyilatkozattal kellett hűfejezettnek kijelenteni az ügyet.

A farsang végén a huszártisztek tettek olyanféle nyilatkozatot, mely méltán sértette Baja város előkelő hölgyeit, azok férjeit mire Drescher polgármester erőlyes szavakkal mondot kritikát a tisztek nyilatkozata felett. Ekkor Rupp János hadnagy kért segédei által felvilágosítást a polgármestertől, ki a felelősséget elváltatta s megnevezte segédeit.

Később más kezébe került az ügy, majd becsületbírósnak kellett tanácskozni. Rupp János hadnagy segédei a becsületbírósnak, a dolog természetéhez képest elvileg elfogadták, de pár óra múlva újabb tárgyalások során Szohner Antal honvédelmi miniszteri titkár és dr. Bernhart János voltak Drescher polgármester segédei s akkor annyira megérett az ügy, hogy a párbaj helyét és idejét is kiűzték, mikor egy órával a párbajra megállapított idő előtt, az ellenfél segédei kinyilatkoztatták, hogy feltek a polgármesterrel, mivel annak — szerintük — elintézetlen ügyei vannak, megverekedni nem engedik.

Újabb húzás és halasztás, akadékoskodás következett erre a katonatisztok részéről, míg végre a polgármester segédei április 1-én kiadták a nyilatkozatot, melyel befeljeztettek nyilvánították feltétele nézve az ügyet. Ez a nyilatkozat, mely egész tárgyalagasan adta elő az ügyet, annyira felháborította a tiszteket, hogy báró Vécsy cs. és kir. százados, Jovanovic és Éber cs. és kir. főhadnagyok és Siro v. kir. honvédhadnagy fegyveresen rontottak be a kasszárjájába s számos tag jelenlétében a kasszárjában találták, csakis az általános felháborodás láttára és az erkölcsi pessió hatása alatt távoztak.

A kasszárjájai felháborító esetet táviratilag jelentették be a belügyminiszternek, védelmet kérve a katonatiszti erőszakoskodás ellen, a minek alapján a belügyminisz-

ter azonnal táviratilag intézkedett és elrendelte egyes bizottság kiküldését, mely polgárokból és katonákból alakulva az ügyet megvizsgálja, és arról a kormánynak jelentést tegyen.

A legfelsőbb katonai hatóság szintén jelentést kért az ügyről. Rupp segédei táviratban felszólították Szohner Antalt, hogy adjon magyarázatot arról a nyilatkozatról, melyet, mint Drescher polgármester segédeje aláírt. Együttal tudtára adták, hogy esetleg neki kell viselni a nyilatkozat következményeit, mert a katonatiszti becsületbírósnak Drescher diszqualifikálta s így felők csak a segédeknek keresheti a sérelem megtorlását. Szohner azt válaszolta erre a táviratra, hogy ő a katonatiszti becsületbírósnak ítéletét, Drescher nézve döntőnek nem tarthatja, mert s a okott eljárás szerint a két fél segédei közösen szokták a becsületbírósnak megválasztani. Mindazáltal elvállalja a felelősséget nyilatkozatáért és kész elégtételadásra is. Táviratában Csesznák és Jablanczyk ezredeseket nevezte meg segédei gyanánt.

Levelek.

I.

Baróth 1891. április 2

Mult hó 26-ik napján tartotta az „erdővidéki népbank“ számoltató közgyűlést s mert már évek hozza során oly csendességben folyt az intézet közgyűlései, hogy annak anyagi állapotáról kevés ember szerezhetett biztos tudomást, vagyommérleg egy évben sem osztatván ki a tagok között, szükségesnek s bizonyos tekintetben kötelességszerűnek tartom az idei közgyűlés lefolyásáról az érdeklődőket megismertetni.

Az intézet közgyűlési jegyzőkönyveiből tudom, hogy évek óta csak heten szoktak azokon megjelenni, most azonban 22-en gyűltek össze. Nagyon érdekes és tanulságos közgyűlés volt. A gyűlés megnyitása után egyik tekintélyesebb tagja a gyűlésnek verifikációt indítványozott, hogy mint mondta: „tudjuk meg, hogy ki lehet tagja ezen gyűlésnek“. Az indítvány köztetszettel fogadtattott, egy mellettem álló cigány, ki büszke önértékeléssel látta előttem, teljes nyomatékkal kiáltotta rá, hogy „helyes“, valamint más tagjai is a gyűlésnek mindnyájan egyakarattal „hozzájárultak az indítványhoz. Magam is hallgatag helyesléssel fogadtam az indítványt, gondolván, hogy talán a verifikáció megszabadít barna szomszédomból s a szotyrával a falnak támaszkodott cigányt is követni fogja férjét s így aztán egy kissé ritkulunk s tisztulunk.

Azt hittem, hogy a meghívás által összegyűlt tagok között, kik — a veterán hét tagot ide nem érve — kettő kivételével az értelmiség legalsó fokán levőknek látszottak, s kik egy pénzintézet vagyoni mérlegének elbírálásához meg úgy sem értettek, mint a hajdu a harangöntéshez, talán maguk a közgyűlést rendező urak vettek részt vagy egy illetéktelenül betolakodottat, valószínűleg annak eltávolítására vonatkoztak az indítvány, de nagyon csalódott, mert a tett indítványra az igazgató egész méltóságteljesen a gyűlés tudomására adja, hogy szerinte egyedül a felügyelő bizottsági elnök az, ki a gyűlésnek tagja nem lehet, miután ez évben hetenkint befejezték a teljesítést. Én magam voltam tehát a szerencsétlen kiszemelt áldozat, ki félreeső szerény helyemen is szálla voltam a jó urak szemében, s kit csak a törvényben előírt, a közgyűlés főtárgyára a számadásra vonatkozó szerepekre tett ismételt hivatkozásom mentett meg attól, hogy az igazgató kívánságára két izmos napzsamos — mert ilyenek is voltak a gyűlésen — a gyűlésből ki nem vezetett.

Átesvén tehát ilyenformán szerencsésen a verifikáción, következett az igazgatósági jelentés s felolvastatott a következő vagyommérleg:

Vagyoni: Kézpénz 1890. decz. 31-én 121 f. 50 kr. Kötvényekben 17089 f. 12 kr. Beruházási tárgyakban 162 f. 12 kr. Bevándor kamatokban 908 f. 57 kr. Betéti könyvek, alapszabály s kötvények értéke 82 f. 99 kr. Összesen 18364 f. 30 kr.

Telér: Betétek 13947 f. 61 kr. Ezek tőkésített kamata 541 f. 58 kr. Tartalék alap 428 f. 42 kr. Ennek tőkésített kamata 25 f. 68 kr. Kölcsön 3000 f. Visszaszámitott kamat 166 f. 34 kr. Nyeremény egyenleg 254 f. 67 kr. Összesen 18364 f. 30 kr.

Általános örm és megelégedéssel vétezt tudomásul az intézet kedvező vagyoni állapota s bárha a felügyelőbizottság által jegyzőkönyvre vett észrevételek felolvasása sok aggodalomra adhatott volna okot, a mérleg hitelessége iránt, mégis senkinek sem jutott eszébe az igazgatóság iránt hangosan nyilvánított elismerésen kívül más gondolat vagy pláne vizsgálattal foglalkozni, s még az sem tűnt fel senkinek, hogy a mérlegben feltüntetett nyeremény egyenleg tulajdonképpen a beruházási tárgyak, könyvek és még el nem használt papírok értékéből lett származtatva, tagadhatatlanul azon czélból, hogy egy a veterán tagok által csinált közgyűlési határozat értelmében az igazgató és könyvelő fizetésén feltűnő annak felét azaz 127 f. 36 krt maguk közt elosztassák.

Ezután felolvastam, mint felügyelőbizottsági elnök a következő jelentésemet.

Tisztelt Közgyűlés!

Midőn az „erdővidéki népbank“-nak 1890-ik évi ügykezeléséről, s ezen évről összeállított mérlegről, mint felügyelő bizottsági elnök jelentést teszek; teszem azt azon öszténsséggel, melyet az igazság mindenkitől megkövetel, s azon leplezetlen nyíltsággal, mely mulhatatlanul szükséges arra, hogy a t. közgyűlés kellőg tájékozva legyen az ezen intézetben folytatott ügykezelés milyenségéről, s megismerkedjék anyagi állapotával.

Midőn a mult év július 28-án tartott felügyelő bizottság gyűlésén ezen intézet ügyvitelét közeli megfigyelésem tárgyává tettem, arról győződtem meg, hogy itt az ügykezelés általában szabályellenesen történik, mert az igazgatósági gyűlések határozati jegyzőkönyvének üres lapjai minden kétséget kizárólag bebizonyították, hogy igazgatósági gyűlések éveken át nem tartattak s figyelmen kívül hagyattak az alapszabályok leglényesebb §-ának a 41-ik §-nak pontjai, s hogy az igazgató és könyvelő — mert pénztárnokra az intézetnek már nincs, — minden korlátozás nélkül, szabadon élvezik a jogokat, melyeknek gyakorlata a kellő számban összegyűlt igazgatósági gyűléseknek van az alapszabályokban fenntartva; arról győződtem meg, hogy az igazgatóságot kiegészítő 16 választmányi tag az ellenőrző szereptől a szerdai betétknél távol maradt, hogy egy és ugyanazon személy mint igazgató korlátozatosan utalványozza saját magának mint pénztárnoknak a kiadásokat, hogy a kölcsönözött törlesztési kötelezettsége teljesítésére nem szorított rá, s hogy a törlesztésekkel késedelmeskedő felekre, a kezelők önkényű, az alapszabályok szerint jogosulatlan kamatokat rónak.

A kézdi vásárhelyi tekintetes királyi törvényszék, mint kereskedelmi bíróság szigorúan utasította az igazgatót az alapszabályokhoz alkatmakodásra s azóta a kölcsönök megszavazására vonatkozólag meg is tartattak az alapszabályok, de az előtt hosszú időn át folytatott alapszabályellenes kezelést már akkor méhében hordozta s meggyőződésem szerint ma már meg is szűlt az intézet életképességét komolyan fenyegető financiai bajokat és zavarokat, mert a régi mulasztásnak s lanyha igazgatásnak szomorú követke-

kezménye gyanánt a f. hó 16-án tartott felügyelő bizottsági gyűlésen arról győződtem meg, hogy az 1884 és erre 1888-ig következő évekből keltetett kötelevek — dacára annak, hogy már 5-6 év óta ügyvédi kézre adtak beperesítés végett, még ma is elintézetlenül s veszendő félben vannak s még is az összeállított vagyommérlegben kamatokkal együtt 2240 forint 75 krnyi valóságos tiszta vagyoni gyanánt vétettek fel. Hogy ezen tekintélyes összeg, valamint az 1888-ik éven innen beperelt s részben még be nem perelt — a mérlegben 573 f. 76 krt képviselő kötvények mikor és mily mértékben fognak az intézet pénztárába befolylni, s a vagyoni mérleg szerint 908 f. 57 kr. elkészett kamattal terhelt újabbkori kötelevek — tekintettel arra, hogy ezen összegnek mult év december 31-ig utolsó krajczáig be kellett volna folynia, milyen jövedőt ígérnek s mennyi perrel viszik szembe az intézetet, ennek elgondolása oly ijesztő kérdőjel gyanánt tűnik fel intézetünk láthatárán, mely méltó aggodalomra adhat okot a megtakarított filléreit ide hordó s itt biztosítva képzelt népnek.

Az igazgatóságnak kötelessége lett volna a kereskedelmi törvény 199. §-nak 5-ik pontjához alkalmazkodni s a hat év óta per alatt álló 2240 f. 75 krt képviselő 27 darab kötelevet mint 6 év óta behajthatatlan törőlni vagy legalább valószínű értékük szerint venni számbatba, s tartózkodni oly kamatok felszámításától, melyekkel szemben felügyelő bizottságunk előtt magát igazolni nem tudta, ez lett volna a törvényszerű eljárás s ekkor leessett volna a mérlegben lappangó deficitet takarító köpenyeg s a kereskedelmi törvény 187-ik §-ban említett állapot tűnt volna fel, mi az igazgatóságra azon kötelezettséget rója, hogy ha a számadásokból az tűnik ki, hogy a társasági vagyoni a tartozások nem fedezi az igazgatóság ezt csod nyitást végett az illetékes törvényszéknek bejelenteni tartozik.

Ezek előre bocsátása után az igazgatóság által kért az 1890-ik üzleti évről vonatkozó felmentvény megadását a t. közgyűlés előtt javaslatba nem hozhatom, hanem ellenkezőleg kénytelen vagyok indítványozni, hogy az igazgatóságra a kereskedelmi törvény 189 §-a értelmében vonassék felelősségre az alapszabály ellenes eljárása által okozott károkat; a behajthatatlannak állók 2240 f. 75 kr. irassék v. vétessék valószínű értéke szerint számbatba, a kezelők által részben már bevett s még bevárandonak jelzett s alapszabály ellenesen kiírt 2559 f. 63 krnyi kamat vitessék vissza az alapszabály és közgyűlési határozat szerinti 9 százalékos kamattal összegére s az ezen törvényes eljárás után feltűnő deficitet vagyoni mérlegre kéressék a tks. törvényszéktől csodnyítás, hogy a filléreit itt megtakarítani akaró nép ne legyen kitéve nagyobb kárnak, mint a mennyi az intézet jelenlegi vagyoni állapota szerint eszközöndő leszámolásnál ki fog tűnni. Egy ilyen pénzintézetnek, mely 12 évi fennállása óta még ma is a tartozások fedezéséül kénytelen feltüntetni vagyoni mérlegében a butorokat s a betétekhez szükséges könyveket; mellyel szembe az érdeklődés és bizalom évről évre ma már odáig apadt, hogy pénztárnokot sem tarthat, mert nem tudja fizetni, egy ilyen pénzintézetnek, mely maga erejéből élni nem tud s kölcsön felvételére szorult életjogosultsága, különösen a mellette felemelkedett s virágzó két takarékpénztár között nincsen, s betegséget takarítani s beteges életét tovább is tengetni akarni nézetem szerint nem lenne más, mint a megismert igazság elleni tusakodás.

A felhozottak által kívántam igazolni ezen ügyben elfoglalt azon álláspontomat, miszerint a mérleget alá nem irhattam s az igazgatóságot kért felmentvény megadását a t. közgyűlésnek javaslatba nem hozhatom.

Baróth 1891. Mártius hó 26-án.

A felügyelő bizottsági elnök.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA“.

1891. Április 6

Az a leány.

Angolból fordította: Amica

XV.

(Folytatás.)

(40)

Az ebédidőbe megy, s oly csendesen és óvatosan nyitja ki az ajtóajtót, mint egy tolvaj, kalap nélkül rohan ki s kerthe, s a borostyán fákhoz vezető ösvényen az oldalajtó előtt levő tértérz jut; itt egy barna köpenyegbe burkolt leány vár rá, ki kérőleg nyújtja feléje a kezét.

— Oh, vajjon látott? És vajjon megismert? kérdi.

— Az egy rettenetes fiatal ember a kérdészködeket illetőleg akár egy vizsgáló bíró — válaszolja Barrable ur mosolyogva. Nem ősmert meg; nem hiszem, hogy legkisebb sejtelmé volna róla. Egészen biztosan éreztem magadat; ne félj, visszatartóztatom. Nálad van a pénz?

— Elvettem a saját pénzemet.

— Az elég kellene hogy legyen! De ha nem lesz elég — egy jó gondolatom van számokra! Említsd fel előtte Holt kisasszonyt. Mond meg, hogy te tudod, hogy ő örömmel egyezkedne ki vele a mi előtte a leány részéről a haragnak és megtorlásnak természeté erte volna.

— De hát ha az az ember talál lenni? kérdi Dorka.

— Te sohasem láttad ugy-e?

— Nem láttam.

— Ne félj semmit, jusson eszedbe, hogy közel vagyok, és egy jó sikoltást meghallanék.

De édesem, miért nem engedted meg, hogy ezt a dolgot én végezzem el helyetted? Hogy engedjelek el egyedül?

— Barrable ur, szavamat adtam. Csak azt kívánom, hogy bár semmit sem kellett volna önnek tudnom.

— Édes gyermekem, te tudod, hogy milyen hallgatag vagyok! Olyan volna mint-ha az I. Rameses mumijának a fülébe sugnád. Hát nem vagy erről meggyőződve?

— De igen; és én minden titkot megmondok magának; csak azt az egyet ne kérdezz tőlem. Higgye el, oly nehezemre esik hogy el kell ezt hallgatnom.

Ez a hízog bók nagyon édes. Barrable ur mosolyog.

— Ugy hát ne felejtésd el, hogy hallgatózni fogok egy jó sikoltásra; és azt se felejtésd el, hogy saját önbecszerzetednek is tartozol valamivel. Ne légy túlságosan önfeláldozó. Szeretném már látni, hogy kis fejcsökédet ismét magassan tartsd.

— Melyik uton jutok oda?

— A mulató erdőbe? — Jőjj vissza velem az ebédli ablakai előtt elhaladva fel a kis vörös kapuhoz. Mijdeuik kapu kulcsa nálad van? — Jól van. Oh, de az a kapu olyan nehezen jár. Elkísérlek oda és kinyitom. Ez a legegyszerűbb és legjobb utad.

— Ne jőjjön velem! — sugja a leány.

Ne hagyja Sir Bryán oly hosszasan egyedül. De erre az a válasz.

— A manó vigye el Sir Bryánt! Azt mondtam neki, hogy egy levelet keresek.

Megkértük a házat, elhaladnak az üveg-ház mellett, s a rododendron bokrok közé mennek.

A mint onnét kimenve a széles és kanyargó kocsijutnak arra a pontjára jutnak hol a másik oldalra áll kell menni, és a fővényes gyalog utat követni, Barrable ur azt mondja —

— Oh, most jut eszembe, jó lesz azt mondanod, hogy ma reggel a faluban elvesztetted a kis csomó kulcsodat! De mi ez?

Egy lámpás világos villan fel előttük a sötétségben, és ismét eltűnik; Barrable ur előre lép, s a lelkes pillantja meg.

— Jó éjt Stokné! — kiáltja a társának. Örülök, hogy az ural jobban van. Jó asszony, ugy-e megtalálta az utat? — Mondja hangosan, és aztán a legtermészetesebb meglepéssel teszi hozzá — Hahó! Maga az Champneys ur?

— Igen, én vagyok — válaszolja a lelkes szárazon. De Barrable ur, az nem Stokné volt!

— Nem-e? — kérdi Barrable ur ártatlanul, amint a ház felé vissza mennek.

— Én azt gondolom, hogy Stokné nyom legalább is egy mászást — jegye meg Champneys ur.

— Áh; tehát kövér? Lehet, hogy a levél eltévesztettem valamelyik asszony volt azok között kik ide jönnek takarítani. Mindig vizes csebrek, sűrű ruhák és szappan forgások között járok. És mindeneknek a férje köszvényes. Oh, mellesleg mondva a köszvényről beszélni azt hallom egy új orgonánknak lesz!

— Mit? kérde a lelkes csudálkozva. Hol? Ki fedezte azt fel?

— Miféle felfedezésről beszélsz?

— Az új orgonámot értem; oh, nem anatomiailag értem! De édes Barrable ur ön a köszvényről beszélt!

Barrable ur megáll az ut közepén és egy nevet.

— Így jár az ember ha csipős akar lenni. Nem, Champneys ur, én nem az orgá-

*) Orgán: angolul orgonát és organumot is jelent.

numokról beszélnek. — Világosabban szólva ezt hallottam, hogy ön egy aláírást akar megindítani, hogy egy új orgonát szervezzék a templom számára.

— Az ülések is rossz karban vannak — mondja a lelkes szigorú hangon.

Az ilyenféle dolgokat mind el kellene magunk között igazítani — jegyzi meg Barrable ur.

— Kétségtelen hogy ez az ön dolga volna mondja a lelkes.

— Adjon alkalmat rá az embernek édes papom — válaszolja Barrable ur jó kedélyvel. Nem de hozzám akart jönni? — Sir Bryán is itt van. — Jőjjön csipje meg.

— Oh szegény fiú, ő mindig ad a mennyit adhat! O tőle nem kérek.

Jól van jőjjön csipjen meg engem!

Épen azért jöttem az az hogy a székek igazításáért. Az orgonát ön saját maga indítványozta.

Barrable ur nevet magában. A nála levő kulccsal kinyitja az ajtót, s előre megy.

De Champneys ur hátra marad; s hogy a veréb rá rohan a morzsaúra egy rohan ő a „British Encyclopaedia legutolsó kötetére, melyet az előzőből asztalán megpillant; Barrable ur egyedül megy előre, hosszú távol-léte felett egy alkalmas méntégen törli a fejét és egy elfogadható magyarázatot, ha ne talán Champney ur a kertben való találkozásunkat felemlitné. Elhatározta, hogy a szarvánál fogja fogja meg a bikát, s vídám méntéggel lép a szobába.

— Nagyon sajnálom hogy oly hosszasan voltam távol! — De van egy szegény asszony aki itt dolgozik, és —

(Folytatás köv.)

VINCZE ISTVÁN.

az erdővidéki népbanknak mult évi felügyelő bizottsági elnöke.

II.

Várfalva április 4.

A várfalvi vallás változtatás fámóznú hire még mind tartja magát. Hiába van megcsafolva hivatalosan is, az illető helyről is, a „Kolozsvár“ meg is göröcsösen ragaszkodik levelezője ide vonatkozó, de meg nem állhatott tudósításához, mintha bizony a szentírás volna. És a helyett, hogy a tény állást a maga valóságában feltüntető cáfolatot küldte volna, egyoldalulag elítéli a válasz íróját.

Azt írja ugyanis a „Kolozsvár“ márczius 28-iki számában, hogy a várfalvi unit. pap Orbók Ferencz levele egy „durva“ irat,

a ki trombasággal esik neki annak a kit levelezőnek vél.

Nó hát — uraim — bocsánat; de én azt a ki nem valót ír, csak nem cizorgathatom, mert ami bosszantó, bosszantó az, főleg ilyen kérdésben. De tessék volna kiadni levelemet, hogy a közvélemény és ne az üzős itéljen felette. Én — ami a „tömeges” vallásvaltoztatást illeti, ma és holnap és soha sem tartom, s más a tényállásával ismeretes sem tartja — igaznak.

Hanem — kezembem az átvétő kath. lelkes úrtól kaptam átvétő okmánnyal — állítom, hogy tömeges áttérés nem történt, hanem áttért csakis öt százi valaki, és ennyi a való. Ilyen áttérések nihozzánk is történetek 33 éves várfalvi papaságom alatt akárhányszor, de azért nem csináltunk belőle hit-hót. Azon megjegyzésére a „Kolozsvárnak” hogy nem csodáljuk ha a várfalviak ott hagyják is apák vallását” azt a visszamegyezést teszem, hogy a „Kolozsvár” mérsekelje csodálkozását, mert a mi várfalvi unit. híveinknek 300 év ezt a tiszta hitvallást oly szívósan oltotta vérükbe, hogy attól őket „tömegesen” sem incselkedés, sem ígérlet, el nem szakasztja.

És ha tudni akarja a „Kolozsvár” reprodukúra, hogy minő szellemben hirdetem az unit. vallást, hát meg mondom: Jézusi szellemben, szónoki hévvel és lelkesen. Továbbá, kérem a „Kolozsvárt” ne vegye zokon ha a „durva” és „otromba” szavakat, a mikélt arcúl csapott — ünnepélyesen visszautasítom. Dixi et salvavi animam meam! És ezzel részemről — a polemikának vége!

ORBOK FERENCZ
várfalvi unit pap.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 6.

— **Tavaszi nap.** Anyi hideg, annyi zimankó után végre ma tavaszi napra viradtunk. A tiszta ég boltozatáról meleg sugar szórja alá áldását a földre s apró korán zöldülő bokrok rügyei már hasadozni indultak. Nehány korán érkező vándor madár öröme teljes lehet e nappal, mert a szabadban mindenféle tavaszi hangok csippennek meg. Ha az ég kegyelmes lesz s a megindult tavaszt nem fogja ismét gátolni — egy hét alatt a terméshatás képe dus zöldüléssel indul.

— **De Gerandó Antónia** megvalni készült a Felsőleányiskola igazgatóságától és lemond tanárnői állásáról. E meglepő és felette szomorú hírt vettük megbízható kézből. Tizenegy évi munkásság után, melyet oly önfeláldozó buzgalommal, az általa annyiszor hirdett altruistikus erkölcsi felfogással, teljes odaadással végzett, családi körülményei miatt (mint értesültünk beteg anyja ápolására) lép vissza. Hogy minden szép és jó ügy minden humánus intézmény mit vesz De Gerandó visszavonulása következtében, ez alkalommal nem eseteljük, inkább reményünket fejezzük ki, hogy azért nem vesztí őt el a kolozsvári társadalom, melynek emelésére annyit tett és annyi lelkesedéssel munkált.

— **A kolozsvári zenetársaság** ez idényben utolsó házi hangversenyére a zenekari próbák szorgalmasan folynak a Beethoven 7-ik symphoniájából. Ohajtható volna, hogy a társaság, mely rövid fennállása óta két házi hangversenyen oly szép bizonyítékot adott életrevalóságának ez idényi működését egy nagyobb szabású nyilvános hangversenynyel fejeznék be, hogy a nagyközönség is részesülhessen a nálunk oly ritka philharmonikus estély élvezésében.

— **Brassai bácsi** veterán tudósunk pénteken Bpestre utazott, hogy meghallgathassa a Hubay-Propper vonós-négyes ez idei utolsó hangversenyét. Ma már itthon átvőzölhetjük ismét öreg tudósunkat, ki 91-ik évének tavaszán ifju tizen és muzsikái lelkesedéstől indíttatva ilyen kirándulást tesz. Jó hogy most már közelebb is kap Brassai bácsi jó muzsikát s megkímélheti magát, mert nem kell, hogy egy koncert végett Berlinbe utazzék.

— **Az Erdélyi gazdasági egylet** ez évi rendes közgyűlést április 19-én d. e. 10 órakor az egylet helyiségében tartja meg. Napirend következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egylet 1890-ik évi működéséről. 3. Pénztári jelentés az egylet 1890-ik évi származásáról: ezzel kapcsolatosan. 4. A számvizsgáló jelentése. 5. Az 1891-ik évi költségvetés megállapítása. 6. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése. 7. Netáni javaslatok, indítványok. 8. Az elnökség és a választmány leköszönése. 9. Egy elnök két alelnök és az ig. választmány 24 tagjának megválasztása. 10. Az állatkiválasztási szakosztály végrehajtó bizottságba 8 egyleti tag megválasztása.

— **Megyeri Dezsőnek**, a mint irtuk, holnap kedden lesz a jutalom játéka. „Figaró házassága”, a kitűnő vígjáték főszerepei a következők: Fígáro: Megyeri; Bartholo: Szentgyörgyi; gr. Almaviva: Irányi; Bazilio: Gál Gyula; Békebiró: Főris Pista; Antonio: Szathmáry; Cherubin: Szerényi Giza; grófné: Hunyadi Margit stb. Az előadást ismételtelen ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Színház.** Tegnap két előadás volt a színházban, a melyeknek azonban kevés publikuma volt. Delután a „Fene gyerekek”,

este a „Kintornás család” adtak. Az utóbbiban Szentgyörgyi, Várad, Foris tünnek ki élénk játékuikkal. Váradnak több dalát meg kellett ismételnie. Foris igen jó Samu volt. A nők közül Krasznainé és Örely érdemelnek dicséretet.

— **K. Gerő Lina** asszony jutblomjátéka most szombaton lesz. Ez alkalommal kerül színe először színpadunkon Kleist Henriknek hírneves drámája „Heilbronn Katinka”. A darabot Reviczky Gyula, korán elhunyt jeles költőnk ültette át magyar nyelvre. E jutalomjáték és premiere előadásra most készül szorgalmasan a társulat.

— **Az önk. tüzoltók** tisztai képző gyakorlataikat holnapról kezdve megkezdik a tüzoltó lakanya udvarán. A rendes osztály gyakorlatok megkezdődtek már tegnap.

— **A szépitő egylet** új életet kezd. Egy pár év óta megbénítá tevékenységét a közönség részvétlensége mellett az a függő helyzet, melyben a sétateregylettel való egyesülés eszményének ép a városi hatóság részéről történt megpendítés óta volt. Hozzájárult, hogy a város a trencséntéri park kezelését is kiakarta az egylet keretéből venni. Mert a félreértések el vannak hárítva, a város teljes jóakaratot tanusít az egylet iránt, mely neki 2800 frt értékű beruházást tett. Az egylet közgyűlést tegnap tartá meg a tagok szépszámú jelenlétében.

Haller Rezső egy pár szóval megnyitván a közgyűlést, Hegedűs István előterjeszté titkári jelentését.

A jelentés elmondja, hogy az egylet sok megpróbáltatáson ment keresztül. Nevezetesen szomorúan ad arról jelentést, hogy a sétatér egylettel az egyesülés nem sikerült. Az egylet bár közgyűlést sokáig nem tarthatt, azért dolgozott. Bekérítette a parkot, befűtött, a mely munkálatok terve és vezetése Girsik János osztálytanácsos érdeme. Részletesen ismerteti továbbá az egylet vagyoni viszonyait és érintkezéseit a tanácsossal a melynek eredménye az ügyre sokáig kedvező nem volt. A jelentés végül a közönség áldozatkészségére reflektál, hogy a város eme legszebb pontján levő parkjának, mely jóformán a semmiből emelkedett ki, s azóta háttérben paloták emelkedtek fejlesztési tekintetéből áldozatokat hozzon.

E jelentést helyeslő éljenzéssel fogadták. A zárszámadások feltűvizsgáló Dávid Antal és Weiss Mr. kánstalták jelentésükben, hogy az egylet pénzkézelsége teljesen ki fogástalan volt és az alapítókól kölcsönvett összegek vissza lettek fizetve. Az alapítók jök is 1637 frt 60 kr.

Biró János pénztárnokot buzgó működéséért kifejezett meglel elismerés mellett felmentek.

Ezután következett a tisztújítás. Elnökké Haller Rezsőt. Alelnökké dr. Heller Károlyt választák.

Girsik Jánosnak is halás köszönetét fejezte ki az egylet a park igazgatása körül kifejtett tevékenységeért.

— Hegedűs István hivatkozván arra, hogy a várost elhagyja, megvált titkári állásától melyet az egy et keletkezése óta 1886 visel.

A közgyűlés Hegedűs iránt azzal fejezte ki elismerését, hogy tiszteletbeli taggá választotta, ki meghatottan köszönte meg e kiváló kitűntetést.

Pénztárnokot újból rábírták a maradásra.

A gyűlés két indítványt tett magáévá, melyhez csakugyan szép reményeket lehet fűzni.

Hegedűs indítványozá, hogy a város újabb nagymérvű átalakulására tekintettel az új munkaprogrammon dolgozzanak ki és a városnak évről-évre külön pontjainak kiépítése iránt terv készíttessék és ennek érdekében az érdeklét háztalajdonosok beavatassanak.

Dr. Groisz Gusztáv indítványa folytán pedig a tagsági díj minden további kötelezett nélkül 1 forint lett megszabva és sorra minden tehető polgárhoz évenként egyszer egy ily nyugta küldetik.

— **Zene lesz a tavaszi napok beálltával** minden második szombat vagy vasárnap delután, a trencsini téri parkban. Ez iránt a szépitő egylet megkeresést intézett a tüzoltó parancsnoksághoz, hogy a zenekart, mely az utóbbi időben kifejtett igyekezetével a közönség tetszését és rokonszenvét nagy mértékben megnyerte, pár órát két hetenkint játssza a parkban. A megállapodások a két egylet között most vannak napi renden.

— **Endrődi Sándor hivatalai.**

Endrődi Sándorról, lapunk kitűnő munkatársáról a nagyváradi „Szabadság” után több lap azt írta, hogy Endrődi a közoktatási miniszter a budapesti állam főgymnásiumhoz nevezte ki tanárrá. A nagyváradiak el is sirtatták derek poetájukat és új hivatalához sok szerencsét kívántak. E hírrel kapcsolatban a fáma már min. osztálytanácsossá is megtette (Istenem mekkora csoda ért volna egy magyar poetát) és megette meg egyebnek is, a miről Endrődi semmit sem tud. Ezt bizonyítja a „Szabadság”-hoz intézett következő levele:

T. Szerkesztő ur! Nagy meglepetéssel olvastam hogy a „Szabadság” engem váratlanul egy budapesti gymnasiumi khatédrához juttatott. E megtisztelő állást azonban, fájdalom, nem fogadhatom el, mert néhány jóakaróm a napokban már kinevezett min. tanácsosnak, — újabbam pedig, mint értesülök, a meháiai fürdő igazgatója lettem; — szóval: kezdenek a hivatalaim igen felszaporodni s mielőtt neki mennék ennyi foglalkozásnak „kénytelen vagyok egyelőre nagyváradi áll. reáliskolai tanári minőségemben üdülés és megerősödés végett a stájeri hegység közé vonulni, honnan tovább

kinevezéseimről szívesen fogom a t. szerkesztőset értesíteni. Endrődi Sándor.

— **Kiengedett tavaszi versek** A hideg napok beálltával, a márciusi esálekony sugar által kicsalt tavaszi versek ugyancsak befagytak volt. Most már ismét szabad a vásár! Ma tavaszi nap heve indította forrásba ismét a poetikus kebleket Szolhat a tilinkó bátran, mert a fűzfa hajtani kezdett.

— **Panaszt vittünk** a miatt, hogy az Ó-várban a Mátyás király születési háza előtt és a Nagy-Kandia utca torkolatánál levő közutak elromlottak. S miután az óvári lakosság e kutak használatára van utalva, a a vízhiány miatti kellemetlenség annál érethetőbb, mert sütő és más üzletemberek laknak azon a környéken, a kik nagyobb vizet fogyasztanak. A panasz erősen kikel a város gazda ellen, a kinek már többször meglett mondva a kutak kijavítása, azonban elmulasztotta ez iránt intézkedni. A sétatér utcáiban lrtók panaszokdnak a hid elromlása miatt; továbbá panasz van a Kővári ház előtt való kut kijavításának lassu menetéért, mely kut pedig tűzbiztonsági tekintetből bir jelentőséggel. Mind a panaszok és mulasztások Czece Gyula város gazdáról szólnak s ötet terhelik.

— **Kolozsvári színészek Budapestén.** A bpesti nemzeti színházban közelebből megkezdődnek a vendég szereplések, melyeknek ezuttal határozott szerződöttetési céljok lesz, mert a személyzet nagyon rászorult a felfrissítésre. Főleg egy bonvivant szalon színészre van nagy szüksége a színháznak. Azért legszívesebben látja az igazgatóság azokat a vidéki színészeket, kik a bonvivant szerepkörre pályáznak. A kolozsvári nemzeti színházból is fellép Megyeri Dezső, operette komikus, jellemzésben bonvivant és rendező ki a nemzeti színházban csupán egy pár jellem szerepét fogja bemutatni. Ivánfi Jenő, szintén a kolozsvári színház tagja már nem fog többé vendég szerepelni; eléggé ismerik, hogy újabb kísérlet nélkül is szerződöttetessék, a mi alkalmasint nem sokára meg is történik.

— **Gyász hírek.** Wagner Viktor, kereskedő-segéd, folyó évi április hó 4-én, életének 22-ik évében, tüdőbetegség következtében, négy havi szenvedés után megszűnt élni Kolozsvárt. — Id. Czink János, városi polgár és szíjgyártó, folyó hó 5-én meghalt.

— **Esküvő.** Folyó hó 5-én tartotta esküvőjét ifj. Burchard Mihály magy. államasuti tisztviselő Gróf Csáky Vilma uraszonnyal.

— **Az egyetemi kör** f. hó. 12-ikén rendezi matinéját a „Mátyás szobor” javára. A műsor a következő: 1. Magyarország köz. nyelve. Felolvasás: tartja Serly Lajos. Közben mutatványokat dalol Serlyné. 2. A lengyelek fehér asszonya. Irta Jókai Mór. Szavalja Demeter István bh. 3. Vincenti Károly zongorán. Játssza Chopi Grande Polonaise brillante op. 22. 4. Színészvíg irta és felolvassa Oberschall Pál. j. h. 5. Dalok. Éneklí gróf László Nóra k. a. 6. Jogász pech. Monolog irta és előadja Fried Parkas j. h.

— **Széchenyi-ünnepély.** Kolozsvári kereskedők és ker. ifjak társulata f. hó 8-án gróf Széchenyi István halálának évfordulója napján a társulat helyiségében este 9 órakor ünnepélyt rendez, ez alkalommal Vörös Sándor a kolozsmonostori gazdasági tanintézet igazgatója felolvasást tart és Laurer János alkalmi költeményt szavalni fog. Ezen érdekes estélyre a társulat összes tagjai és érdeklődő vendégei meghívattak.

— **Székeludvarhelyt,** id. Daniel Gábor főispán védnöksége mellett dr. Vajda Emil hegedűművész 50-ik jótékony-célú hangversenyét tartja meg április 18-án a főreális tornacsarnokában. A hangverseny a székelv nemzeti muzeum ujonnan építendő csarnoka javára tartatik. A műsor, mely érdekesen van összeállítva, sokban hozzájárul a hangverseny sikerének biztosításához. A Tannhäuser nyitányát előadja kettős zenekar. Kénosy Béla főgyőző egy szép alkalmi költeményét adja elő. Dr. Vajda Emil hangverseny darabokat játszik Vieuxtemps, Hubay és Wieniawskyktól. Florián Helén Willmers „Paraphrasáját” és Liszt XII-ik rhapsodiáját adja elő a zongorán, Tripolszky Erzsé népdalokat játszik zongorán, zenekar kísérettel. Ezenkívül egy érdekes férfi quartett is fog szerepelni. A férfi-négyesben részt vesznek dr. Voith Gerő, dr. Vajda Emil, Török Bódog. A hangverseny tancsmulatság zárja be. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés a vidéken is. Öv. Csereyné, ki a muzeumnak alapítója, jelen lesz a hangversenyen. E szerint a székeludvarhelyiek egy művészi hangverseny élvezése elé néznek.

— **Petrozsényi gyarapodása.** Petrozsényből értesülünk, hogy az oláh szilvolyvi vasutépítés erőteljesen foly. Az elébb kitűzött iránytól némi eltérés történt a miatt, hogy számításba vették az ébitendő nemzeti indóház szükségletét. Az úres telket keresetekké váltak az egész környéken. A Horváth Gyula által szervezett lupenyi közszéntrásaság telepein nyitják a tárnákat s nagyobb telep építését tervezik.

— **A székeludvarhelyi jótékony ngyelet** közgyűlést folyó év április 19-napján delután 3 órakor a vármegyeház nagyertermében fogja megtartani.

— **A nagyszében-vöröstoronyi h. é. vasut** nagyszében-feleki része, továbbá a felek-fogarasi h. é. vasut kiépítése iránti szerződés Getto Gyula, Mandel Gyula Hoffman Sándor, Quittner Vilmos budapesti vállalkozó cézeggel megkötötték és a szerződések a mindkét vonalra kiszabott 145,000 frt kauczió letétele után tudomásvétel végett a kereskedelmi miniszteriumhoz felterjesztették.

tek. A vasuti építés tényleges megkezdése a nyár folyamán várható.

— **Labda-játék.** A labdázást megirigyleték Kolozsvárt is Borbély Gyurkától, ki atletikai ügyességét most a tordai vármegyeház előtti téren érvényesíti a nyolczas kótában. Mint halljuk, helyi pénzügyigazgatóságunk fiatalabb tisztviselői körében talált pártolásra a labdázás eszméje, melyről lapunkban mi is többször megemlékeztünk. Gratulálunk a kezdeményezőknek s kívánjuk, hogy minél többen fedezzék fel e testedző sportban a kellemest.

— **Kossuth s az aradi album.** Az aradi vértanúk albumából, melynek kiváló sikere első sorban Varga Ottó tanár érdeme, már a harmadik kiadás készült. Ebből az albumból — mint lapunknak Aradról írják — a mű szerkesztője igen érdekesen írja le az „Album” szerkesztésének történetét. Az „Album” szó sokakat elidegenített attól, hogy a műbe dolgozzanak. Maga Kossuth sem akart eleinte írni az „Album”-ba. Mikor mégis engedett a kérésnek, a kéziratot a következő sorok kíséretében küldte el a szerkesztőhöz:

»Tanár ur! Nagyon elcsépett eszme az »Album”-eszme. Rég lejártá magát. Nem gondolom, hogy éppen ezt a módot választani e szent kegyelet ünnepére szerencsés gondolat volt. Én nem szoktam „Albumokba” írni: nem komoly dolog az. Aztán az ember azt sem tudja, nem kerül-e olyan „Collegák” társaságába, a kikkel nem szeret egy talból cseresznyét enni. De hát az alkalmomra való tekintetből legyőzőm idegenkedésemet. Küldök ide mellékelve néhány igénytelen sort. Ha gondolja ön hasznát vehetni, tessék. Ha nem: a kosárba vele. Tisztelettel — tanár urnak kész szolgálja: Kossuth, Turin, 22. Via dei mille, Sept. 10. 1890.»

Az „Album” megjelenése után Kossuth nagy elismeréssel szőlt a műről:

— **Közigazgatás és minden-napi kenyér.** Nehéz dolga lehet Szilagy-megye tisztviselőinek, kitűnik ez abból a keserves hangú felhívásból, melyet a vármegye főjegyzője és két aljegyzője most a közigazgatás államosításának előstétén tisztviselő-társaihoz intéz. A túlfeszített munka és a kicsiny fizetés ellen zúgólódnak s mintegy megváltójuként átvőzik a közigazgatás államosítását. Csak az eji őket, aggódásba, hogy az állam nem fogja-e őket, mint a kifacsrt citotomot eldobni s helyüket mással betölteni. A felhívás arra buzdítja a tisztviselőket, hogy a megye törvényhatósági bizottsága után a következőket kérjék képviselőháztól és a kormánytól: A közigazgatási reformtörvény minél előbb legyen életbe léptetve; a törvényjavaslat old módosi: tassék, hogy a most alkalmazásban levő tisztviselők a törvény életbelépése napján véglegesíttessenek, és hogy addig is, míg a törvény életbe lép, a megyei hivataloknál a személyzetet szaporítsák meg oly arányban, a mint azt az ügyforgalom megköveteli. A tisztviselők a napokban gyűlésen fogják a felterjesztés módosatait megbeszélni.

Regale-kötvények sorsolása.

Az 1888. évi XXXVI. törvényozikk alapján az italmérsi jog kártalanítására kibocsátott 4 1/2% adómentes kötvényekre nézve 1891. évi április hó 1-én megejtett első sorsolás alkalmával kisorsolt kötvények a következők:

Szelvényes kötvények: 50 frtos: 29 321 636 738 2767 3408 3737 3919 4011 4357 sz. 100 frtos: 127 194 539 1598 2105 2312 2470 3056 3100 3169 3358 3397 3577 5482 5789 5947 7588 7700 7933 8150 8230 8782 8999 9030 9107 9481 10038 10224 10399 10804 11062 12403 12585 12825 13044 13154 13339 14065 15869 16018 16571 16742 17997 18728 18847 19255 20695 20724 sz.

500 frtos: 347 435 465 477 1663 2104 2347 2467 2995 3641 4070 szám.

1000 forintos: 837 1285 1364 1734 2062 2208 2398 2858 2990 3287 3827 3948 4113 4330 5135 5411 5432 6103 6675 6862 (kisorsolt 250 forint) 6954 9196 9280 10538 11730 11800 11865 12376 13243 14147 14281 15124 15745 15958 17195 17430 18315 18262 19260 19409 19462 19543 20152 2175 21227 21444 22362 23050 23481 23789 23833 24120 24253 24683 25598 27978 28243 28408 29445 28851 29077 29187 40215 40244 40190 40954 41002 41152 41243 41360 41871 41989 42664 44163 43661 43872 43884 43931 44440 44568 44657 sz.

5000 frtos: 945 1275 1483 sz.

10.000 frtos: 48 331 846 1000 1111 1133 1279 sz. Nézve szőlők: 123 sz. 3550 frt. 1186 sz. 550 frt. 1911 sz. 650 frt. 2871 sz. 8000 frt. 2874 sz. 5800 frt. 3919 sz. 900 frt. 4274 sz. 1950 frt. 4918 sz. 200 frt. 5100 sz. 5300 frt. 6026 sz. 12650 frt. 6354 sz. 50 frt. 7318 sz. 800 frt. 8195 sz. 18300 forint, 8303 sz. 3450 frt. 8447 sz. 100 frt.

E kötvények kamatozása a sorsolástól számítandó három hónap múlva, azaz 1891. évi július hó 1-ével megszűnik s ezen naptól kezdve azok kisorsolt tőke-összegei az esedékes kamatokkal a kir. adóhivatalok bizományos közreműködése mellett és a pénzügyminiszteri hitelszámvevőség előzetes érvényesítése alapján a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten készpénzben fognak kifizettetni.

Ez utóbbi pénztár a csak részben kisorsolt kötvénynek kisorsolatlan része felett a megfelelő új kötvényeket is ki fogja állítani és kiszolgáltatni.

Azonkívül a magyar általános hitelbank Budapestén szintén eszközli a kisorsolt kötvények beváltását.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Népgyűlés Cs.-Szeredában.

Cs.-Szereda, ápril. 6.

A közigazgatás államosítása ellen tegnap Csik-Szeredában impozans népgyűlés volt.

A gyűlésen képviselve volt Csik-vármegyének minden községe.

A gyűlésen Csedő István, Csiki József és Bategh Antal beszéltek nagy lelkesedéssel.

Lagnagyobb hatást azonban Molnár József országgyűlési képviselő kelteett fényes szónoklatával és szakszerű fejtegetésével, a melyekben erős kritikát mondott a közigazgatási törvényjavaslat ellen.

A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a képviselőházhoz kérvényt terjeszt a tisztviselők választása s a megyei és községi önkormányzat fenntartása érdekében.

A gyűlésen a hanzulat nagyon lelkesült volt. A nép késza legnagyobb küzdelemre a vármegyei autonomia mellett.

Munkács, ápril. 6.

Pásztlyi Kovács János, görög-katholikus püspök meghalt.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér

Női ruha-készítő műterem.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozni, miszerint műhelyem kiterjedésénél fogva nem kimélvén áldozatot, ujabban a „M. me Berger” hírneves budapesti cég

első ruha-troussirnőjét

szerződtettem.

Midőn törekvésem műhelyemet a mai kor igényeinek megfelelő színvonalra emelni, nem kételkedem, hogy sikerülend mindazon előítéleteket megszüntetnem, melyekkel a helyi műhely iránt a n. é. hölgyközönség — még mindig viseltetik.

Egyszerűs mint ajánlom gazdag választékú legujabb selyem-, gyapjú- és mosó BEL- és KÜLFÖLDI DIVATKÉPIMET, toltotteket 400 különböző mintájú Pongis selymet 1 frt 10 kr. méterárban.

Dus raktár

női konfekcióban

függönyök, szőnyegek és napernyőkben.

Minta-gyűjtemény és képes confection árjegyzékem kívánatra bérmentve küldetik.

Kiváló tisztelettel:

RENDES SZIDOR, ezeltűt Gajgázó István. (2-4)

F. E. ur! Ön engemet márcz. hó 30-án nyílt helyen társaságban gavallérnak meg nem engedett módon inzultált, miért én azonban file hallatára — meglehet éles kifejezésekkel élve — szavakban szereztem magamnak jogos elégtételt.

Ön azóta mély álomba merülhetett, mit onnan gyantok, hogy csak f. hó 3-án, tehát az eset után ötödnapon gondolkozni a tölem kiérdemelt sérelem megtorlásáról, miből folyólag én jogosan nyilváníthatam íki az ön segédeknek, hogy a szokásos idő elteltével lovasias elégtétellel nem tartozom. Mire az ön segédei is jól tudva azt, hogy ezen esetben lovasias elégtételnek helye nincs, azon óhajnak adtak kifejezést, hogy tekintettel az ön állására, az ügynek valamelyes elintézését eszközöljünk. Beleegyezem, ön azt kívánta, hogy sértő szavaimat vonjam vissza, mire hajlandónak nyilatkoztam ha ön szintén elismeri a sérelem szem és fültanui előtt, hogy engemet helytelenül és tisztességtelentül provokált. Ön ezt vonakodva tenni másnap f. hó 4-én azt üzenté segédei által kielégítetlen boszujában, hogy tekintsem magamat ön által pofonvágottnak. Hát ezennel tudomására hozom, hogy ezen üzenetet olyan rivásnak tekintem, melyet komolyan venni nem szokás s az ellen a védekezést szükségesnek nem tartom. Tanácsolnám, ha máskor lovasias elégtételt akar venni aludjék ébrenben, s korábban ébredjen.

Deés, 1891. ápril hó 5-én.

KARSAI GÁBOR.

H I R D E T É S E K.

Sz. 3528—1891.

szolg.

362. (1—1)

Pályázati hirdetmény.

A fenyédi körjegyzői állomás, melyhez Fenyéd, Máréfalva, K-Keményfalva, Bethlenfalva és Szombatfalva községek tartoznak — tüzésébe jött — minek folytán ezen állomás betöltésére pályázatot nyitok.

Választási határidő 1891. évi április hó 27-ének délelőtti 10 óráját Fenyéd község házához kitűzöm.

Körjegyzői javadalmazás a következő:

- 1.) Évi 400 frt pénzfizetés.
- 2.) „ 72 „ küldőnéz díj.
- 3.) „ 30 „ iroda-átlalány.
- 4.) „ 20 „ szálláspénz.

Pályázhatnak ezen állomásra mindazok, kik körjegyzői oklevéllel bírnak, s pályázni óhajtok felhivatnak, hogy pályázati kéréseiket folyó évi április hó 17-ig hozzám adják be.

Sz.-Udvarhelyt 1891. március hó 23.

S O Ó,
főszolgabíró.

Közjegyzői helyettes

kerestetik

BÉKÉS-GYULÁRA.

Az állás azonnal elfoglalható.

A román nyelv tudása óhajtható volna.

Védel Károly,

253. (2—2)

kir. közjegyző.

50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplő és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztítási szükségleteket eltávolító jótállás mellett a

SPITZER-féle

szeplő és májfolt elleni arczenőcs és Salvator-Szappan.

Valódi minőségben egyedül csak a 115 év óta fennálló

DIENES J. C.-FÉLE SALVATOR-GYÓGYSZERTÁRBAN,
ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely Spitzer kenőcs 35 kr. — 1 darab Salvator-Szappan 50 kr.

Hatás: előmozdítatik a Spitzer-féle salakos mosdóvíz használata által. 1 üveg ára 50 kr.

Ajánlom makacsabb bőrtisztítási szükségleteknél a „Mille arczenőcs“-öt, 1 tégely 60 kr. Kifűtő Lyoni rizs, 1 doboz 1 frt, kis doboz 50 kr.

Figyelmeztetés! Készítményeimet kitűnő hatásuk miatt, különösen újabb időben sokan utánozzák; kérek tehát a t. ez. közönség csak Diene-féle Eszék arczenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Postai megrendelések utánvétel mellett azonnal pontosan eszközölni tudok.

335. (6—12)

Ezennel van szerencsénk köz tudomásra hozni, hogy

kolozsvári főügynökségünket

a kolozsvári

„Iparosok hitelszövetkezetére“

ruháztuk át.

Budapest, 1891. ápril hava.

Az „ANKER“

élet- és járadék biztosító társaság
magyarországi vezérképviselőisége.

Szives figyelmeztetésül: A társaságunknál halálesetre nyereség-részesüléssel biztosítottak rendszeren az évi díj 24—25% -át kapják nyereség osztatékul, míg gyermekbiztosításoknál a nyereség eddigéig átlag a biztosított tőke 30% -át tette ki.

363. (1—2)

Kerestetik

egy

kárpitos segéd,

ki a kárpitos üzlet minden munkáit
tökéletesen érti.

Hová? megmondja a kidadó-hivatal.

328. (4—6)

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy Belkőrep-
utczában CZETZ PÉTER mellett, a mai kor igényei-
nek megfelelőleg egy

mellfűző (Mieder) üzletet

nyitottam, hol is mindenféle

mű- és egyenestartó fűzők

mértékeszerénti elkészítését a legbiztosabb árak mellett vállalom.

Több éveken BÉCS, BUDAPEST és még más nagyobb városokban szerzett tapasztalataim által azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. rendeléseimet a legpontosabban kiszolgálhatom.

Javítások, valamint tisztítások a leggyorsabban és legutányosabban eszközöltnék.

Videki megrendelések minták szerint a legpontosabban teljesíthetnek.

Szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztellett

Korngut Mária.

267. (8—10)

Egész friss
vetemény-, virág- és gazdasági magvak;

továbbá

gazdasági gépek

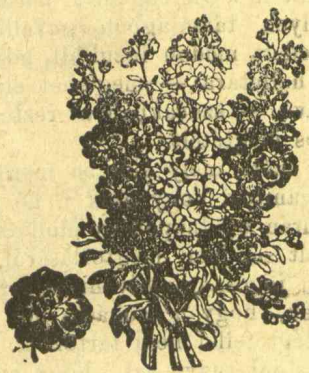
legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

TAUFFER FERENCZ UTÓDA

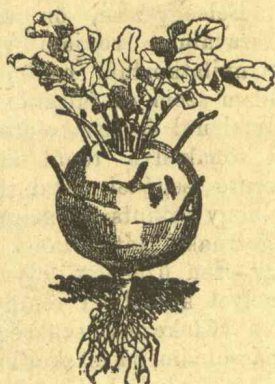
mag- és gépkereskedésben, Kolozsavartt, belközép-utca 6. szám.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

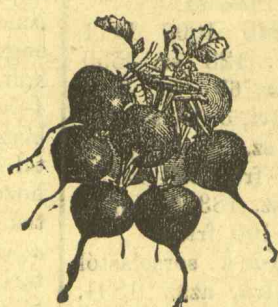
260. (10—x)

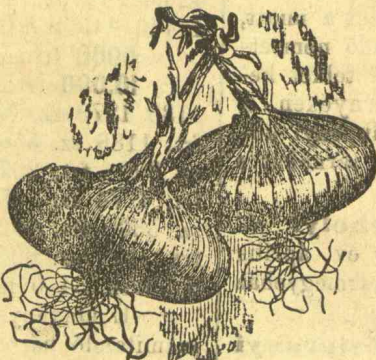
Nyári virág.

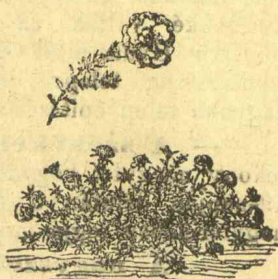
Korelába.

Hónapos retek.

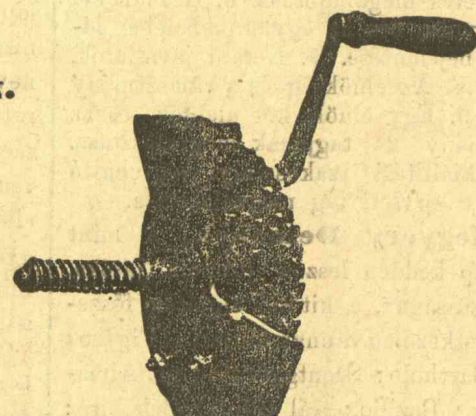
Hagyma.

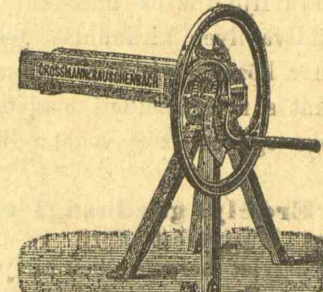
Portulaca.

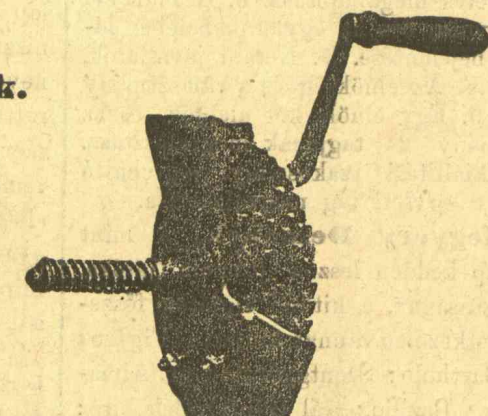
Császár viola.

Törökbuza fejtő, 1 db. 2 frt 20 kr.

Szecskavágó.

Törökbuza fejtő, 1 db. 2 frt 20 kr.

Haszonbérlet.

BÁRÓ JÓSIKA ANDORNAK

a kolozsvári határon elővölgy, kullancsos
és meleg völgy nevű

szénafüvei,

175 catastralis hold,

1891. évi május hó 1-sejétől

egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni és szerződni lehet BALOGH GYÖRGY
ügyvédnél Kolozsavartt, belközép-utca 51. szám.

340. (2—3)

BÉCS, 1890. ÁLLAMI ARANYÉREM.

ARANKAMENTES

LÓHER-MAG,

magkereskedői módon tisztítva:

rendkívül nagy szemű . . . 58 frt,
valamivel apróbb szemű . . . 52 „
rét és legelő felülvetésre . . . 40 „

Árak számként 100 kilónként utánvételnek.

Minták ingyen és bérmentve.

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmi intézőisége

Alsófehér-megye, vasút Alvincz, posta és távírda
186. Szerdahely. (14—2)

10 cm
elegendő, 1
Ko. 1 f 50 k

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FENYLAKK

Minden előbbi
folytatás 24.
381. (6—11)

A valódi szobapalloból - fenyőlakkból készült és azonos minőségű.
Prága, K. Berlin.

di kapható: Misselbacher J. B.-nél Kolozsavartt, Löw Dánielnél
Keresztes Kálmánnál Beszterczén, Bragovits és Reháknál Deesen
és Gross Emilnél Szászvároson.